

חיפה פוגשת את פרנקפורט

-

פוגשים את ה"אחר", פוגשים את עצמנו

"חיפה פוגשת את פרנקפורט" הינו פרויקט ייחודי של שיתוף פעולה אקדמי בין בית הספר לעבודה-סוציאלית באוניברסיטת חיפה, לבין ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטה למדעים שימושיים בפרנקפורט.

הפרויקט מתקיים בביה"ס זו השנה השמינית, ועוסק בנושאים הקשורים לנרטיבים אישיים משפחתיים וקולקטיביים בחברות מרובות תרבויות כמו גם תרבות הנצחה כפי שהיא מתקיימת בגרמניה ובישראל. הפרויקט מתקיים לאורך שנת לימודים אקדמית מלאה, אשר במסגרתה מתקיימים שני מפגשים בני שבוע - האחד בפרנקפורט והשני בחיפה. מפגשים אלה מהמהווים שיאו של תהליך הלמידה.

הסטודנטים המשתתפים בפרויקט (שנה ב') מתנסים בתהליכים קבוצתיים המבוססים על מודל תהליך-תוכן (Psycho-educational model). התנסות בקבוצה הטרוגנית, מרובת תרבויות וזהויות, מזמנת בחינה מקרוב של המשמעות האישית והמקצועית הנוצרת במפגש ובמגע עם "האחר". פרספקטיבה נוספת המאפשרת לבחון מקרוב תהליכים אלו נוצרת באמצעות מפגש בין-קבוצתי עם קבוצת סטודנטים לע"ס באוניברסיטה בפרנקפורט. המפגש המתקיים בין הקבוצה הישראלית והגרמנית מאפשר דיאלוג פתוח ודינאמי ביחס לתכנים העולים בתוך כל אחת מן הקבוצות ובין שתי הקבוצות יחד. זהו מפגש "בין-תרבותי" במהותו, המשמש כמעבדה חיה לפיתוח מודעות, ולחיזוק רגישות וכישורים בין-תרבותיים בקרב הסטודנטים. במהלך המפגשים (בחיפה ופרנקפורט) מתקיימות הרצאות, דיונים, וסדנאות תהליכיות ביקורים באתרי-זיכרון ובמוסדות רווחה שונים.

הפרויקט עוסק בנושאים של זיכרון וזהות אישיים וקולקטיביים, עיצובם, הבנייתם החברתית והפונקציות אותם הם ממלאים בחברות מרובות תרבויות, זיכרון השואה בישראל, מיעוטים ורב-תרבותיות ועבודה סוציאלית בחברה רב-תרבותית. תוך למידה משותפת וקיומו של דיאלוג מתמשך בין שתי קבוצות הסטודנטים. הפרויקט מושתת על ההנחה **שהמפגש עם האחר תורם הן מבחינה אישית והן מבחינה מקצועית**. בנוסף השיח בנושאי זהות וזיכרון הינו בעל משמעות ייחודית ורגישה בגרמניה ובישראל בגלל ההיסטוריה של כל אחת מהן ומשום היותן מדינות מרובות תרבויות. כך, שעיסוק משותף בנושאים אלה עשוי לשמש מעבדה חיה לפיתוח ולחיזוק רגישות ומסוגלות בין-תרבותית תוך למידה, עשייה, ומפגשים משותפים בפרנקפורט ובחיפה.

בפרויקט משתתפים בכל אחת מן הקבוצות (הישראלית והגרמנית) כ-15 סטודנטים, שנבחרים לאחר ראיונות אישיים ובחינת התאמה. תשומת לב מיוחדת ניתנת להרכבה המגוון של הקבוצה, עם ייצוג הולם לקבוצות מיעוט בחברה הישראלית. כדי לתת התרשמות מוחשית יותר מורפות תמונות משנת 2014 כמו גם דברי המשתתפים.

"בפרויקט הזה נוצר מודל חדש שיעשה שינוי. אני אחנך את הילדים שלי בעתיד בצורה שונה ממה שאני חונכתי. בצורה מכילה ומקבלת כדי שבסופו של דבר נגיע לשלום ושלווה" (משתתפת ערבייה)

" התוכנית נתנה לי הזדמנות לגעת במקומות החשוכים שבתוכי. מקומות שתמיד התכחשתי להם ולא רציתי לגעת בהם. התוכנית נתנה לי במה לחקור מקומות אלה, להציף אותם ולהביע את דעתי בנושאים שתמיד פחדתי לדון בהם" (משתתפת יהודיה).

בעקבות הביקור במחנה הריכוז בוכנוולד מרץ 2014:

"כשעמדנו דקת דומייה בבוכנוולד הדמעות זלגו. חשבתי על הילדים, הנשים, הקשישים והגברים, על האמהות.. חשבתי על היהודים וגם על הפלסטינים. התפללתי שיהיה שלום בעולם" (משתתפת ערבייה מוסלמית)

" במחנה, בקור כשהשלג ירד הבנתי פתאום את הסבל, את הכוח שמניע את העם היהודי. שום ספר לא יכול ללמד את המשמעות האמיתית של דבר זה" (משתתפת ערבייה נוצרית)

"לעמוד שם (בבוכנוולד) ישראלים, פלסטינים וגרמנים... אני חושבת שאין חוויה חזקה מזה" (משתתפת יהודייה)

" בעבר הייתי עומד בצפירה (של יום הזיכרון), היום אני מבין למה.... זה גרם לי לחשוב (בוכנוולד).. איך לא משחזרים את הסבל מדור לדור? האם כשהפלסטינים יהיו בעמדת כוח הם לא ישחזרו את הסבל שהם חווים ליהודים?" (משתתף ערבי מוסלמי)